

KÖTIVIZIG Vízhiány kárelhárítás

A vízhiány kárelhárítás egységei (a belvízvédelmi szakaszokhoz hasonlóan) a vízhiány kezelő körzetek.

A KÖTIVIZIG működési területe négy vízhiány-kezelő körzetre lett felosztva, ezek a következők (Megjegyzés:OVF 16/2017. sz. utasítása a tartósan vízhiányos időszakhoz kapcsolódó intézkedésekről):

10.01. Homokhátsági

A Homokhátsági vízhiány kezelő körzet a Vízyűjtő-gazdálkodási tervezés Nagykőrösi homokhát tervezési alegységet fedi le.

Az ország középső részén, a Duna és Tisza folyók között elhelyezkedő alegységet északi, nyugati és déli irányban a természetes magas vonulatok, míg keletről a Tisza folyó határolja.

A tervezési alegység a Tisza részvízyűjtő nyugati szélén található, területe 1779,9 km²
Területét érintő:

- Belvízvédelmi szakaszok: 10.01, 10.02/1,2,3,4,5
- Öntöző rendszerek: Tiszavárkonyi-, Tizsakécskei örsz.

10.02. Zagyvai

A Jászsági vízhiánykezelő körzet a Vízyűjtő-gazdálkodási tervezés Hevesi-sík tervezési alegység területét fedi le.

Az ország középső részén, a Tisza jobb partján elhelyezkedő alegységet nyugatról a Zagyva, északról a Laskó és a Tarna patakok természetes vízgyűjtői, délről és délkeletről a Tisza folyó határolják.

A tervezési alegység a Tisza részvízyűjtő középső részén helyezkedik el.

A Zagyva vízgyűjtőjének a sokéves átlagos évi csapadéka az észlelés kezdete óta 522,0 mm, a tenyészidőszaki (március 1. – szeptember 30.) sokéves átlag csapadéka 340,5 mm de a domborzati viszonyok függvényében jelentősen változik. Az évi csapadék alacsony értékéből adódik, hogy a Zagyva viszonylag kiterjedt vízgyűjtőjéhez képest az évi lefolyó vízmennyiség kicsi.

A csapadék éves járására jellemző, hogy havi minimuma általában januártól-márciusig, maximuma pedig általában május június hónapokban, alakul ki.

Területét érintő:

- Belvízvédelmi szakaszok: 10.02/4,6,7, 10.03
- Öntöző rendszerek: -

10.03. Jászsági

A Jászsági vízhiánykezelő körzet a Vízyűjtő-gazdálkodási tervezés Hevesi-sík tervezési alegység területét fedi le.

Az ország középső részén, a Tisza jobb partján elhelyezkedő alegységet nyugatról a Zagyva, északról a Laskó és a Tarna patakok természetes vízgyűjtői, délről és délkeletről a Tisza folyó határolják.

A tervezési alegység a Tisza részvízyűjtő középső részén helyezkedik el.

A vízhiány kezelő körzet területén a sokéves átlag csapadéka 523,8 mm, eloszlása egyenetlen. Gyakori a vízhiány és az aszály, máskor kiterjedt ár- és belvizek jönnek létre.

- Belvízvédelmi szakaszok: 10.04, 10.05
- Öntöző rendszerek: Jászsági örsz.

10.04. Nagykunsági

A Nagykunsági vízhiánykezelő körzet a Vízyűjtő-gazdálkodási tervezés Nagykunsági tervezési alegység területét fedi le.

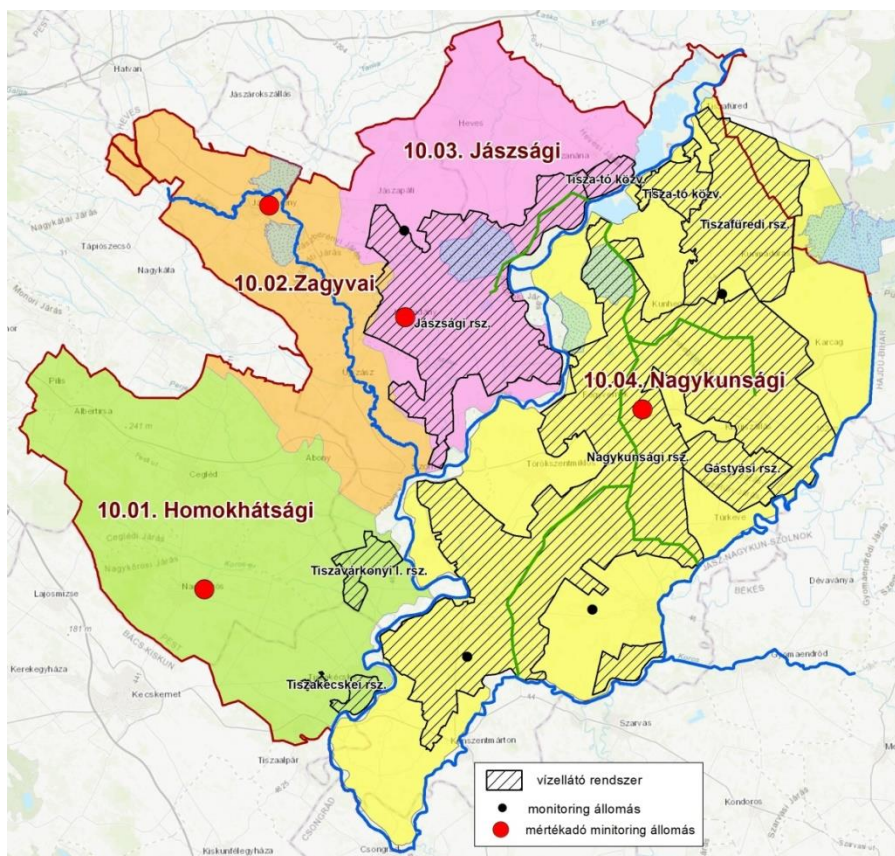
A tervezési alegységet természetes medrek és mesterséges vízgazdálkodási célú létesítmények határolják. Egy komplex vízgazdálkodási egység, mely a Közép-Tisza völgyében helyezkedik el. Meghatározó létesítményei a Tisza-tó és öntözőcsatornái. A területet a névadó Nagykunsági-főcsatorna választja ketté, mely jelentős potenciáljával meghatározója az alegység vízgazdálkodásának.

A tervezési alegységet észak, északnyugati irányból a Tisza-tó jobb parti töltése, északkeleti irányból a Tiszafüredi öntöző-főcsatorna és a Német-ér, keleti irányból a Hortobágy-Berettyó, déli irányból a Hármaskörös, nyugati irányból a Tisza határolja. Az alegységben 28 önálló felszíni víztest, illetve víztest vízgyűjtő terület került kijelölésre, ebből 16 vízfolyás, 9 holtág, 2 tározó, valamint itt található a Tisza-tó 4 medencéje, mely egy állóvíz víztestet alkot.

Az alegység területe 3300 km². A tervezési alegység területén komplex belvízelvezető, mezőgazdasági vízigényt kielégítő és térségi vízpótló rendszerek működnek. Innen valósul meg a Körös-völgy vízpótlása is.

- Belvízvédelmi szakaszok: 10.06, 10.07, 10.08, 10.09, 10.10

- Öntöző rendszerek: Nagykunsági-, Tiszafüredi-, Gástyási örsz., Tisza tó közvetlen

Vízhiány-kezelő körzetek és aszálymonitoring állomások

Aszálymonitoring állomások

Monitoring állomások vízhiány-kezelő körzetenként:

- 10.01. Homokhátsági: **Nagykőrös**,
 10.02. Zagyvai: **Jászberény**
 10.03. Jászsági: **Jászladány**, Jászkisér
 10.04. Nagykunsági: **Bánhalma**, Mezőtúr, Tiszaföldvár, Kunmadaras

Vízhiány elleni védekezés:

A 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet 2021. évi módosítása a vízhiány elleni védekezést az árvíz- és belvíz elleni védekezés szintjére emelte, megteremtve a védekezéssel együtt járó többletfeladatok, a hatékony beavatkozások lehetőségét, ellentételezését.

A készütség elrendelése a vízhiánykezelő körzetben lévő aszály monitoring állomás adatai alapján, az aszályfokokozatok - 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet 4. mellékletben - meghatározott küszöbértékei (a továbbiakban: HDIs) figyelembevételével történik.

HDIs index

Az aszály- és védekezési fokozatok meghatározása a rendelet 4. sz. melléklete szerint aszályindex alapján történik:

ASZÁLYFOKOZAT	KÜSZÖBÉRTÉKEK*				VÉDEKEZÉSI KÉSZÜLTÉG
0 - nincs aszály	ha		HDIs**	< 1,33	-
1 - enyhe aszály	ha	1,33 <	HDIs	< 1,50	I. fok
2 - közepes aszály	ha	1,50 <	HDIs	< 2,00	II. fok
3 - erős aszály	ha	2,00 <	HDIs	< 3,00	III. fok
4 - rendkívüli aszály	ha	3,00 <	HDIs		Rendkívüli

A HDIs aszályindex, az aszályindex alapértékének (HDI_0) napi csapadékösszeg (P) és a napi középhőmérséklet (T), vagyis a meteorológiai paraméterek mellett a hőség stressz hatását is figyelembe veszi. Alap paraméterei a HDI_0 -val megegyeznek. A HDI_s a rendelkezésre álló víztartalom mellett a párolgási hiányt is számításba veszi az aszályosság mértékének meghatározásakor. A HDI_s számszerűsíti az aszály mértékét, minél nagyobb a HDI_s értéke annál nagyobb mértékű az aszály az adott időpontban az érintett területen.

Összeállította:
 Horváthné Gáspár Renáta